

SPRAWOZDANIE ZA 2015 ROK

Z REALIZACJI GMINNEGO PROGRAMU WSPIERANIA RODZINY W SIERAKOWICACH NA LATA 2015 - 2017

„Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2015-2017” został przyjęty Uchwałą Nr VIII/98/15 Rady Gminy Sierakowice w dniu 2 czerwca 2015

Głównym celem gminnego programu jest wspieranie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych poprzez zintegrowane i spójne działania na rzecz dziecka i rodziny, mające wpływ na wzmocnienie lub odzyskanie zdolności do właściwego wypełniania funkcji rodzicielskich oraz odpowiedniego pełnienia ról społecznych.

W tym celu w programie zawartych jest szereg szczegółowych działań, które mają umożliwić osiągnięcie założonego celu. Należą do nich:

- diagnozowanie środowisk rodzinnych oraz planowanie i organizowanie działań wspierających,
- zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych dziecka i rodziny,
- zapobieganie powstawaniu sytuacji kryzysowych wymagających interwencji oraz rozwiązywanie już istniejących, poprzez objęcie rodzin dysfunkcyjnych zintegrowaną, profesjonalną pomocą,
- udzielanie wsparcia rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych,
- doskonalenie i rozwój współpracy pomiędzy przedstawicielami instytucji, organizacji i społecznością lokalną,
- monitorowanie sytuacji rodzin zagrożonych kryzysem oraz monitorowanie funkcjonowania rodzin po zakończeniu bezpośredniej pomocy.

Gminny Program Wspierania Rodziny w Sierakowicach ukierunkowany jest przede wszystkim na problemy rodzin bezradnych w sprawach opiekuńczo-wychowawczych:

- rodzin wielodzietnych,
- rodzin niepełnych,
- małoletnich matek,
- rodzin wychowujących dzieci w wieku 0-6 lat, oraz realizujących obowiązek nauki na poziomie szkoły podstawowej,
- rodzin zmagających się z trudnościami wychowywania dzieci w wieku dojrzewania,
- rodzin przeżywających trudności związane ze stanem zdrowia dziecka (np. dzieci chore, niepełnosprawne, nadpobudliwe, z zaburzeniami zachowania),
- rodzin znajdujących się w sytuacjach kryzysowych i zagrożonych kryzysem, w których występują konflikty, uzależnienia, bezrobocie, ubóstwo i inne negatywne zjawiska zachodzące w rodzinach,
- rodzin dotkniętych przemocą,
- rodzin naturalnych w związku z umieszczeniem dziecka w pieczy zastępczej.

Wszystkie działania w ramach programu prowadzone były w 2015 r. w oparciu o szczegółową diagnozę skali problemów, z którymi borykają się rodziny mieszkające na terenie naszej gminy. Program był realizowany na wielu płaszczyznach.

Wsparcie uzyskały wszystkie rodziny w których zdiagnozowano problemy opiekuńczo-wychowawcze. Część z tych rodzin kierowana była do Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej przez pedagogów i kuratorów. Część z nich zgłosili członkowie środowiska lokalnego. W wielu przypadkach członkowie rodziny samodzielnie poszukiwali pomocy w rozwiązaniu doświadczanych trudności. Największą grupę stanowiły rodziny z którymi nawiązano współpracę we wcześniejszych latach i była ona kontynuowana.

Jak wynika z danych, wśród 646 rodzin objętych pomocą społeczną 113 rodzin (17,5 %) charakteryzuje się niewydolnością w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego. Trudności w sferze wychowawczej które przejawiają rodziny rzadko występują samodzielnie, najczęściej są one skorelowane z dodatkowymi problemami takimi, jak ubóstwo, ściśle z nim związane bezrobocie, oraz niepełnosprawność lub długotrwała choroba jednego z członków rodziny. Pewien odsetek stanowią rodziny, w których niewydolność wychowawcza wynika z występujących w nich przemocy i alkoholizmu. Marginalnym zjawiskiem w ww. rodzinach są sytuacje kryzysowe, potrzeba ochrony macierzyństwa i trudności po zwolnieniu z zakładu karnego.

Zakres diagnozy	Liczba rodzin
Rodziny bezradne w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	113*
w tym:	
Rodziny niepełne	51
Rodziny wielodzietne	49
Dodatkowe problemy w rodzinie:	
Ubóstwo	57
Bezrobocie	25
Niepełnosprawność	40
Długotrwała choroba	27
Alkoholizm	17
Przemoc	10
Sytuacja kryzysowa	2
Potrzeba ochrony macierzyństwa	2
Trudności po zwolnieniu z zakładu karnego	0
Czas pozostawania pod opieką GOPS	
Rozpoczynający współpracę w 2015 roku	8
Rozpoczynający współpracę w 2013 i 2014 roku	17
Rozpoczynający współpracę w 2012 roku i w latach wcześniejszych	88

**97 rodzin korzystających ze świadczeń + 16 rodzin objętych inną formą pomocy = 113 rodziny*

Rodziny, w których zdiagnozowano niewydolność opiekuńczo-wychowawczą zostały objęte specjalistyczną pomocą przez **Zespół Poradnictwa Specjalistycznego i do Spraw Asysty Rodzinnej**. Rodzinom tym w 2015 r. udzielane były konsultacje, poradnictwo, diagnoza psychologiczna, diagnoza pedagogiczna i problemowa, a także terapia indywidualna - długoterminowa praca z klientem, której celem jest wprowadzenie konstruktywnych zmian w jego życiu i w życiu jego rodziny. Interwencje kryzysowe były skoncentrowane na udzieleniu doraźnego wsparcia osobom w kryzysie i skierowaniu do skorzystania z długoterminowej pomocy indywidualnej.

Ponadto członkowie rodzin niewydolnych opiekuńczo-wychowawczo uczestniczyli:

- w Grupie wsparcia dla ofiar przemocy i osób współuzależnionych która była źródłem wsparcia i pogłębionej pracy nad sobą,

- w Szkole dla Rodziców gdzie podczas warsztatów uczestnicy pogłębiali swoją wiedzę dotyczącą skutecznych metod wychowawczych oraz podnosili własne kwalifikacje w zakresie wychowywania dzieci,

- w Grupie wsparcia dla osób bezrobotnych gdzie uczestnicy mieli możliwość zwiększenia motywacji do działania i konstruktywnego spojrzenia na własne możliwości. W czasie spotkań mogły dzielić się własnymi doświadczeniami z zakresu poszukiwania pracy oraz korzystać z doświadczenia pozostałych uczestniczek.

Dodatkowym wsparciem kobiet borykających się jednocześnie z problemem bezrobocia była realizacja w partnerstwie z KUL w Wieżycy projektu pt. „Uniwersytet Ludowy dla zmiany - przystanek Sierakowice”.

W 2015 r. 7 kobiet z problemami opiekuńczo wychowawczymi zakończyło udział w tym projekcie.

Uczestniczki projektu skorzystały z oferowanych szkoleń w formie warsztatów, indywidualnego doradztwa zawodowego, coachingu, kursów zawodowych zgodnie z zainteresowaniem. Uczestniczki projektu odbyły także zajęcia z wizażystką w celu nabycia wiedzy dotyczącej autoprezentacji na rozmowie z przyszłym pracodawcą. Wzięły też udział w warsztatach integracyjnych, zajęciach z komunikacji interpersonalnej i sztuki skutecznego porozumiewania się. Odbyły trening zachowań asertywnych, nauczyły się jak planować budżet domowy oraz jak wyznaczać cele życiowe. Nieocenionym elementem projektu było to, że kobiety uczestniczące w projekcie wraz z dziećmi wzięły udział w warsztatach kompetencji rodzicielskich. 5 z nich zdobyło doświadczenie zawodowe poprzez udział w stażach zawodowych.

W wspieraniu rodziny będącej w kryzysie zaangażowani byli również wolontariusze działający przy Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej. **Obszar podjętych w 2015 r. działań przez wolontariuszy** był bardzo szeroki. Przeważająca część działań podejmowanych w ramach Programu Wolontariatu ukierunkowana była na szeroko pojętą pomoc dzieciom z rodzin znajdujących się w systemie pomocy społecznej.

Po raz trzeci zorganizowana została akcja pt. „Z uśmiechem do szkoły”. Dzięki przeprowadzonej zbiórce udało się zgromadzić przybory szkolne w postaci m.in.: zeszytów, kredek, bloków, plecaków itd. które zostały przekazane 50 dzieciom z terenu naszej gminy. W porównaniu do lat poprzednich zauważalny jest wzrost liczby dzieci objętych tą formą pomocy.

W 2015 r. ogromnym zainteresowaniem wśród rodziców i samych dzieci cieszyły się zajęcia indywidualne mające na celu wyrównywanie braków edukacyjnych. Tym wsparciem zostało objętych 20 dzieci mających trudności w nauce. Wolontariusze indywidualnie pracowali z każdym dzieckiem nad poprawą ocen w szkole. Następnym działaniem wolontariatu było wspieranie Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w zapewnieniu bezpłatnej opieki nad dzieckiem dla matki, która podnosiła swoje kompetencje opiekuńczo-wychowawcze w „Szkoła dla Rodziców”. Ponadto w 2015 r. Wolontariusze wraz z Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej zrealizowali przedsięwzięcie „Mikołajki - czas radości i zabawy”. Uczestnikami spotkania było 90 dzieci w wieku od 4 do 10 lat. Świąteczna zabawa odbyła się w Sali „Bieszczadna” i trwała 3 godziny. Oczekiwania na Mikołaja umilili animatorzy ESTRADA TRAVEL, którzy przygotowali szereg wspaniałych zabaw i konkursów. Dzięki zorganizowanej zabawie Mikołajkowej dzieci miały szansę przeżywania pozytywnych emocji, nawiązania nowych znajomości i uczenia się zdrowej rywalizacji.

Wolontariusze poprowadzili również w Remizie Ochotniczej Straży Pożarnej w Kamienicy Królewskiej przedświąteczne spotkanie dla 25 osobowej grupy dzieci pt.: „Pierniczki robię sam”. Celem tego spotkania była integracja dzieci, kreatywne i twórcze spędzanie czasu wolnego, zwiększenie umiejętności kulinarnych, przybliżenie tradycji Świąt Bożego Narodzenia oraz nauka sprzątanania po wykonaniu określonych prac.

Nieocenioną formą pomocy skierowaną wobec rodzin zagrożonych zabezpieczeniem dzieci była **asystentura rodzin**. Zostało nią objętych 27 rodzin wychowujących łącznie 83 dzieci. Intensywna praca asystentów z rodzinami w zdecydowanej większości zapobiegła konieczności umieszczenia dzieci poza rodziną. Jednak w sytuacji, kiedy współpraca asystenta i /lub pracownika socjalnego z rodziną była utrudniona i występowało zagrożenie dobra dzieci GOPS występował do Sądu Rodzinnego o wgląd w sytuację rodziny i/lub zabezpieczenie dziecka. Łącznie wystosowano 7 wniosków (5 ZI i 2 GOPS), w wyniku czego 2 rodziny zostały objęte nadzorem kuratora a jednej z nich odebrano 2 dzieci i umieszczono w rodzinie zastępczej.

Ponadto z wniosku kuratora 2 dzieci postanowieniem Sądu zostało umieszczone w placówce socjalizacyjnej w Kartuzach.

Sytuacja wszystkich rodzin niewydolnych w sprawach opiekuńczo-wychowawczych była monitorowana przez pracowników socjalnych i stosownie do problemów i potrzeb udzielane było odpowiednie wsparcie.

Formy wsparcia udzielone rodzinom przez GOPS przedstawia poniższa tabela.

Formy wsparcia	liczba osób
Pomoc finansowa	74
Pomoc rzeczowa (opał, odzież, obuwie)	2
Dożywianie dzieci w szkole	72
Poradnictwo rodzinne	13
Poradnictwo psychologiczne	18
Poradnictwo pedagogiczne	25
Interwencja kryzysowa	5
Uczestnictwo w grupach wsparcia	5
Uczestnictwo w szkole dla rodziców	6
Objęcie procedurą niebieskiej karty	10
Objęcie Kontraktem socjalnym	9
Objęcie asystenturą	27
Inne formy wsparcia (np. CIS, ŚDS, objęcie programem BMW/innym itp.):	
CIS	5
BMW	4
ŚDS	1
Schronienie	0
Mieszkanie chronione	2
Prawo do świadczeń zdrowotnych	0
udział w projekcie Uniwersytet Ludowy dla ZMIANY–przystanek Sierakowice	7

Analiza wskaźników za 2015 rok o których mowa w dziale VII „Cele i zadania” pkt. 6. „Monitorowanie sytuacji rodzin zagrożonych kryzysem oraz monitorowanie funkcjonowania rodzin po zakończeniu bezpośredniej pomocy” Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Sierakowicach na lata 2015 - 2017:

- liczba zdiagnozowanych rodzin z problemami opiekuńczo-wychowawczymi - 113
- liczba dzieci w rodzinach zagrożonych odebraniem im dzieci - 17
- liczba dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej - 4
- liczba dzieci które powróciły z opieki zastępczej do rodziny - 2
- liczba interwencji kryzysowych - 5
- ilość spraw skierowanych do zespołu interdyscyplinarnego - 6
- ilość rodzin objętych poradnictwem specjalistycznym - 38
- ilość realizowanych w danym roku planów pracy z rodziną - 27
- ilość funkcjonujących grup wsparcia - 2
- liczba asystentów rodzinnych w gminie -2
- liczba rodzin korzystających z usług asystenta rodziny - 27 (83 dzieci)
- liczba ustanowionych rodzin wspierających - 0
- ilość funkcjonujących placówek wsparcia dziennego - 0

W porównaniu do roku ubiegłego spadła liczba zdiagnozowanych rodzin z problemami opiekuńczo-wychowawczymi o 19, zmniejszyła się o 3 liczba dzieci w rodzinach zagrożonych odebraniem im dzieci, o 4 zmniejszyła się liczba spraw skierowanych do Zespołu Interdyscyplinarnego, o 4 zwiększyła się liczba dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej, o 2 zwiększyła się liczba dzieci które powróciły do domu i o 6 zwiększyła się liczba rodzin korzystających z usług asystenta rodziny.

Mając na uwadze wzrost skuteczności w udzielaniu pomocy rodzinom niewydolnym w sprawach opiekuńczo-wychowawczych, konieczne jest utrzymanie dotychczasowego kierunku działań, a przede wszystkim wysokiej aktywności pozostałych instytucji i organizacji mających w swoich zadaniach pracę z rodziną. Istotne jest, aby system wspierania rodziny na terenie gminy Sierakowice nie ograniczał się tylko do działań ściśle związanych z pomocą społeczną i nie był adresowany wyłącznie do rodzin które są już dotknięte problemami opiekuńczo-wychowawczymi. Ważnym elementem działań podejmowanych przez wszystkie instytucje i organizacje działające na terenie gminy powinny być działania profilaktyczne, w tym: informacyjne, edukacyjne, integracyjne i aktywizujące, tym bardziej że w dalszym ciągu nie ustanowiono rodzin wspierających i nie utworzono placówek wsparcia dziennego w oparciu o Ustawę z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, które realizowałyby powyższe zadania.